

Birdwatching: hoofdstuk 1/3 – evaluatie van de beheersmaatregelen

Alle bij de NGF aangesloten clubs worden jaarlijks uitgenodigd deel te nemen aan een vogelteldag. De bedoeling is op dezelfde dag – eind april - vogelsoorten te tellen op zicht en/of geluid. Onder leiding van Fred Hilhorst doet De Peelse Golf al mee aan de telling vanaf de tweede editie in 2001. In al die jaren zijn maar liefst 94 soorten waargenomen van de 271 die in ons land voorkomen. Hieronder volgt een lijst van waargenomen soorten per jaartal. Een evaluatie beantwoordt de vraag in hoeverre de beheersmaatregelen moeten worden bijgesteld.

Allereerst de vraag wat de golfbaan en zijn directe omgeving tot een aantrekkelijk leefgebied maakt voor deze 94 soorten. We maken in de lijst een indeling naar een drietal biotopen. Het blijkt dat het leef- en broedgebied van 50% van de 94 soorten bestaat uit 'bos en struweel'. Uit dit hoge soortental blijkt dat de opgaande begroeiing op de golfbaan en de aangrenzende omgeving Schatberg aantrekkelijk is voor *bosvogels*. Die begroeiing wordt gedomineerd door houtige gewassen in de vorm van naaldbos, broekbos, bosrand en lijnvormige struikbegroeiing.

De 5,9 hectare waterpartijen op de golfbaan vormen een gewaardeerde biotoop voor *watervogels*. Zo'n 30% van de genoemde 94 soorten vinden hier een zoetwatermilieu met plassen, rietkragen, ruige oevers en visbestand. Hoewel het aantal soorten watervogels minder is dan de bosvogels, zijn ze meer opvallend aanwezig.

De overige 20% zijn van de categorie *weidevogels* die houden van akkers en graslanden. Ondanks de ligging van de golfbaan in een agrarisch gebied is dit aantal teleurstellend laag. Het is te wijten aan de intensieve vooral maïsteelt, de bemesting en de grootschaligheid.

Zo'n 25 van de genoemde 94 soorten hebben zich niet ieder jaar laten horen of zien. Een aantal maar een enkele keer, wat wijst op een verspreiding met lage dichtheid.

Omdat zo'n groot soortental gebruik maakt van het gebied, moet het wel aantrekkelijk zijn voor vogels. Het voldoet ten minste aan de algemene eisen die deze talrijke vogels stellen aan hun leefgebied wat betreft de inrichting, het onderhoud en de nest- en foerageermogelijkheden. Het is dan ook gerechtvaardigd te stellen dat de natuurelementen op de golfbaan goed aansluiten op de omgeving en onderhouden worden volgens de behoeftes van deze vogels.

Onze speciale aandacht en zorg verdienen de *kwetsbare* en *gevoelige* soorten uit de Rode lijst. Voor ieder van deze 22 soorten die ook op onze lijst staan hebben we de specifieke eisen vastgelegd welke iedere soort stelt aan zijn habitat. Echt buitensporig zijn de eisen niet. Anders zouden niet 11 van de 22 soorten hier regelmatig, zo niet jaarlijks, verblijven. Wij zijn ook niet bij machte om ingrijpende beschermingsmaatregelen te nemen voor al deze kwetsbare en gevoelige soorten. We noemen enkele voorbeelden.

De biotoop van de Steenuil bestaat uit extensief gebruikte graslanden en andere kleinschalige gebieden met heggen, houtwallen en bomenrijen. Onze aanplant van knotwilgen zal niet voldoende blijken te zijn. Ook de Wintertaling zal hier niet de rust gevonden hebben die hij zoekt. De natuurrough op de golfbaan is zeker voor de Grutto en de Gele Kwikstaart te kleinschalig voor meer dan een terloops bezoek. Van de ijsvogel mag je niet verwachten dat hij zich blijvend vestigt zolang niet de Groote Molenbeek heringericht wordt door het waterschap. Daarentegen profiteert de Patrijs van het braak liggen van een belendend perceel. Aan de andere kant is het ook weer zo dat populatiebeheer van Meerkoeten nodig is.

In conclusie menen wij dat de talrijke beheersactiviteiten een positieve uitwerking hebben en moeten worden voortgezet.

Birdwatching: hoofdstuk 2/3 – monitoring van vogelsoorten

vogelsoort	waarnemingen													biotoop					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	akkers	graslanden	beek - plassen	riet - ruigte	bos	struweel
Legenda: gevoelige soort kwetsbare soort																			
Aalscholver	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					x			
Blauwe reiger	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					x			
Boerenzwaluw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					x			
Boomkruiper	x		x															x	
Boompieper	x			x	x	x	x		x									x	
Bosrietzanger	x	x					x	x	x	x	x						x	x	
Braamsluiper	x	x	x																x
Brandgans									x										
Buizerd	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x							x	
Dodaars			x	x	x	x										x			
Ekster	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x				x	
Fazant	x		x		x	x	x	x	x	x	x			x				x	
Fitis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x							x	
Fuut	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					x			
Gaai	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x							x	
Geelgors	x			x	x	x			x		x			x				x	
Gekraagde roodstaart	x						x		x		x							x	
Gele kwikstaart										x					x	x			
Geoorde fuut								x								x			
Gierzwaluw	x	x	x	x				x		x	x								
Grasmus	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x							x	x
Graspieper		x	x	x		x	x	x	x	x					x				
Grauwe gans	x		x					x			x	x			x	x			
Groene specht	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x							x	
Groenling		x						x	x	x	x							x	
Grote bonte specht	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x							x	
Grote Canadese gans										x	x					x			
Grote gele kwikstaart			x	x	x	x	x	x	x	x						x			
Grote lijster	x		x															x	
Grote zilverreiger								x			x	x				x		x	
Grutto	x								x										
Havik									x									x	
Heggemus	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x						x	x	
Holenduif		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x				x	
Houtduif	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x							x	
Huismus	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								
Huiszwaluw				x												x			
Kauw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x				x	
Kievit	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x				
Kleine karekiet	x			x	x	x	x	x	x	x						x	x		
Kleine plevier				x												x			
Kneu		x	x	x				x	x	x	x				x				
Knobbelzwaan								x	x	x	x	x			x	x			
Koekoek	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x							x	x
Kokmeeuw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					x			

Birdwatching: hoofdstuk 3/3 – fotogalerij van vogelsoorten op De Peelse Golf

Soortgegevens

Dit is een fotobestand van de ongeveer 94 regelmatig op en rond de golfbaan voorkomende vogelsoorten. De foto's zijn alfabetisch gerangschikt en zijn genomen van het internet. De minder voorkomende soorten zijn apart gegroepeerd. Op de website <http://www.vogelbescherming.nl> vindt je uitgebreide informatie van iedere soort. Van leefomgeving en voedsel tot herkenning, trend, aantal en hun beschermingsstatus. Zelfs hun geluid is daarop te beluisteren.

Bedreigde vogelsoorten

Een groot aantal op de golfbaan voorkomende vogelsoorten staan op de Rode Lijst. Negen hier voorkomende soorten zijn gevoelig en negen andere soorten zijn kwetsbaar.

Kwetsbaar betekent dat de soort is afgenomen en vrij tot zeer zeldzaam is óf sterk tot zeer sterk is afgenomen en vrij zeldzaam is. Gevoelige soorten zijn soorten die stabiel of toegenomen zijn en zeer zeldzaam zijn én soorten die sterk tot zeer sterk zijn afgenomen en algemeen zijn.

De beschermingsstatus wordt bij de foto vermeld.

Grote Canadese gans

Aalscholver

Blauwe reiger

Boerenzwaluw *gevoelig*

Boompieper

Bosrietzanger

Brandgans

Buizerd

Dodaars

Ekster

Fazant

Fitis

Fuut

Gaaï

Geelgors

Gekraagde roodstaart

Gierzwaluw

Grasmus

Graspieper *gevoelig*

Grauwe gans

Groene specht *kwetsbaar*

Groenling

Grote bonte specht

Grote gele kwikstaart

Grote zilverreiger

Grutto *kwetsbaar*

Havik

Heggemus

Holenduif

Houtduif

Huismus *gevoelig*

Kauw

Kievit

Kleine karekiet

Kneu *gevoelig*

Knobbelzwaan

Koekoek *kwetsbaar*

Kokmeeuw

Koolmees

Kraai

Kuifeend

Meerkoet

Merel

Nachtegaal *kwetsbaar*

Nijlgans

Oeverloper *gevoelig*

Patrijs *kwetsbaar*

Pimpelmees

Putter

Rietgors

Ringmus *gevoelig*

Roodborst

Roodborsttapuit

Scholekster

Sijs

Sperwer

Spreeuw

Staartmees

Strandloper

Tjiftjaf

Torenvalk

Tuinfluiter

Tureluur *gevoelig*

Turkse tortel

Veldleeuwerik *gevoelig*

Vink

Waterhoen

Wielewaal *kwetsbaar*

Wilde eend

Winterkoning

Witte kwikstaart

Wulp

Ijsvogel *kwetsbaar*

Zanglijster

Zomertortel *kwetsbaar*

Zwarte roodstaart

Zwarte ruiter

Zwarte zwaan

Zwartkop

Boomkruiper

Braamsluiper

Gele kwikstaart *bescherm*

Geoorde fuut

Grote lijster

Huiszwaluw *gevoelig*

Kleine plevier

Matkop *gevoelig*

Rietzanger

Spotvogel *gevoelig*

Steenuil *kwetsbaar*

Strandloper

Tafeleend

Wintertaling *kwetsbaar*

Witkopstaartmees